

# БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАНПУТ НА ТАБАКУ

ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

НА ГОДИНУ . . . . . 6 дин.  
НА ПОЛА ГОДИНЕ . . . . . 3 "  
ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ НА ГОДИНУ . . . 9 дин.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА

ЈЕ У ЗДАЊУ

ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласина 6 дин. пара од врете.

Преплату ваља слаати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника.

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.

Неплаћена писма не примају се

## СЛУЖБЕНИ ДЕО

### ЗАПИСНИК

РЕДОВНОГ САСТАНКА ОПШТИНСКОГ ОДБОРА 17 Јан. 1887 год.

Састанак отворен у 5<sup>3</sup>/<sub>4</sub> часова.

Били су: Председник општине г. Мијајло М. Богићевић, одборници и заменици: г. г. Ј. Дилбер, Јанџ М. Јанковић, Сергија Станковић, Васа Дучић, Коста Црногорац, Јанаћ Х. Фичо, Мијајило Стевановић, Марко Степановић, Илија Антоновић, Никола Д. Кики, Светоз. Јанковић, Павле Матић, Коста Петровић, Др. Марко Леко, Никола Борђевић, Атанасије Ђ. Кумануди, Димитрије Милановић, Стеван Јосиповић, Милош Симоновић, Стева Добривојевић, Манојло Кљидис.

Извинили изостанке: Ђура Казаряц и г. Самуил Пијаде.

Бр. 3

Г. Председник. На дневном је реду акт управе вар. Београда, којим се одобрава повишењу цене леба, јер не ваља да има места томе, према цени брашна на пијаци.

Г. Ј. Дилбер. И ја сам био противан повишењу цене лебу. Па бих хтео од сад да се позивају продавци брашна, те да они кажу шта је у ствари. Они али између четири ока увек ће рећи истину.

Г. Председник. Извештаје о цени жита и брашна ми добијамо од нашег контролора на кантару и тај вам је извештај прошли пут прочитан; хоћете ли опет да га чујете к (Није нужно).

Г. Сер. Станковић. Ја мислим да је ваљало при том извештају остати и цену не повисавати.

Г. Е. Борђевић. Ја би молио г. Председника да се у будуће не решава тако. Заместа, ако стоји што је контролор казао овда је то требало и усвојити и цену не мењати. Јер према овоме изгледа да општински одбор не води рачуна о грађанству и да полиције није, лебац би био 60 пара. С тога мислим да у будуће, вада се председништво извести, какве су цене брашну, молбе лебарске и да не износи на дневни ред.

Г. Коста Црногорац. Ја нисам био прошлог састанка али и ја делим, мишљење г. колеге, предговорника, да је оно што је контролор изнео, требало и да остане; јер радећи овако дошли би до тога да цену лебу не одређује општина. Могли би у једној нарочитој седници да поразмислимо, како да се поступа.

Г. Дучић. Ову ствар ми нисмо решавали на памет. Нама је један одборник објаснио да је брашно заиста

скупо и према томе објашњењу, дошли смо нашу одлуку. Ја сам зато да наше прво решење остане у снази.

Г. Е. Борђевић. То је врло несигурно, кад се тражи мишљење од једног одборника. Председништво има пута и начина да цену дозна, али не на реч једнога одборника. Тоје већ срамота да ми два пута предлажемо повишењу цене лебу а полиција да нам враћа. Мислим да смо позвани да штитимо сиротињу а не лебаре. Нека докаже да данас г. одборник да је цена брашну велика.

Г. Степановић. И ја сам био за повишењу цене лебу и то на основу објашњења г. Симића, а то у толико што сам схватио да се по његовом тражењу има поверити комисији да испита цене.

Г. Председник. Дакле усвајате ли разлоге и мишљење да се цена лебу не повисава (Усвајамо). Оглашујем да одбор једногласно

### узима к' знању

акт Управе вароши Београда да цена леба остане по старом.

Бр. 9

Г. Председник. Пошто је г. Сима Обрадовић досад трг. одслужио законско време као тотор цркве „Ружице“, има се на његово место други да изабере. Г. прота градски предлаже за тотора овогодишњег г. Ивана Милутиновића приватјера. Примате ли г. Ивана Милутиновића за тотора. (Примамо.) Оглашујем да је одбор

### изабрао

за овогодишњег тотора у цркви Ружица г. Ивана Милутиновића приватјера.

Бр. 10

Г. Председник. На место г. Јована Тадића, који је послом оптерећен, треба да изберемо друго лице за помоћника тотора саборне цркве. У акту се предлаже г. Тодор Мраовић. Примате ли. (Примамо.) Оглашујем да је одбор

### изабрао

за место Јов. Тадића за помоћника тотора у саборној цркви г. Тодора Мраовића бакалина.

Бр. 11

Г. Председник. Тако исто је потребно да на место Милана Трпковића изаберемо друго лице које ће присуствовати при испитима сведока код квартова.

Г. Дучић. Да изаберемо г. Саву Љ. Цветковића. Примате ли. --

Г. Председник. Оглашујем да је одбор

**изабрао**

г. Саву Љ. Цветковића, на место г. Млана Цветковића; на место г. Милана Триковића, који ће присуствовати код квартова при испитима сведока.

Бр. 12

Г. Председник. Управа топчидерска тражи да јој одредимо три лица, које ће присуствовати при испитивању сведока.

Г. Сергија Станковић. Требали су нам именовати људе по виноградима, које би ми могли кандидовати, јер ми не можемо никога из вароши натерати да тамо иде, а тамошње људе не знам. (Настаје узајамно договарање).

Г. Председник. Кандидовани су ови г. г. Миша Димић, Иван Протић и Димитрије Петровић, који живе у топчидеру примате ли. (Примамо). Оглашујем да је одбор.

**изабрао**

г. г. Машу Димића, Ивана Протића и Димитрија Петровића да присуствују у управи топчидерској при испитивању сведока.

Бр. 13

Г. Председник. пок. Алекса Радичевић оставио је општини завештање за сиротињу. Изволте саслушати тештаменат (Прочитав).

Г. Коста Петровић. Треба донети одлуку да општина према завештању са потписом јер је велика разлика кад се то изјави или не изјави. (Врло добро).

Г. Председник. Правобранилац општински, то је већ учинио. Оглашујем да је одбор једногласно

**примио**

завештање сиротињи пок. А. Радичевића са потписом.

Бр. 14

Г. Председник. Од управе војене одеће добили смо акт којим нам тражи да поред већ изабраних лица изаберемо још 51 лице које ће оцењивати материјал при примању.

Г. Коста Петровић. Ја би молио да се прочита списак оних, који су већ изабрани да себи неке по ново изабрали. (Чита се списак).

По међусобном споразуму беху

**изабрани**

За илтно: г. г. Мијајло Стефановић, Дина Русидес, Сима Тадић, Вељко Николић, Прока Јовановић; за чоју: г. г. Мијајло Стефановић, Дина Русидес, Јован Миловановић, Милија Карастојановић, Прока Јовановић; за израђено одело: г. г. Милош Вујић, Видоје Виторовић, Јосиф Стојановић, Михајло Штрбић, Гавра Михајловић, Јанаћ Х. Фичо, Милован Обрадовић; за опанке: г. г. Вељко Николић, Петар Вулетич; за кожу г. г. Јован Одавић, Ђока Протић, Лука Одавић, Риста Поповић, Живојин Стојадиновић, за кебад: г. г. Сима Тадић, Коста Младеновић, Милован Јовановић; за металне ствари: г. г. Никола Стојисављевић, Ставан Јефтовић, Коста Струс; за готову обуку: г. г. Јоца Кретић, Сава Младеновић, Глиша Матић, Станко Дугалић, Јанаћко Ђорђевић, за гвоздене предмете: г. г. Пера Палић, Милан Банковић; за дрвенарију: г. г. Марко Степановић

Марко Марковић, за гајтане: г. г. Никола Вулковић, Живојин Радојчић; за понце и дугмета: г. г. Никола Вулковић, Мијајло Гатковић; за корице за ножеве: Васа Селаковић; за мамузе чугурице и др. г. г. Светозар Карапеша, Драгољуб Пачић; за каване: г. г. Димитрије Наумовић, Јефрем Нешић; за ужета: Јован Калабић, Милан Живковић.

Бр. 15

Г. Председник. Комисија за истраживање воде са копањем бунара на 27 је метру и још мало па ће бити готова; но у исто време ова је и на крају буџета. Да би се посао на бунару довршио потребно је још 3—4 хиљ. дин а како је и за целокупан рад комисије око истраживања изворне воде потребна још нека сума, то би предложио накнадни кредит од 5000 динара за раније одобрени посао. У исто време предложио бих вам да се и на ади „Циганлији,“ која је постала нагомилавањем шљунка и песка, те нам према томе представља један природан филтар, ископа један бунар и да за тај посао одобрите још хиљаду дин. Свега дакле 6000 дин.

Г. Н. Ђорђевић. Ја мислим да би требало да чујем извештај комисије о њеном садањем раду и резултатима до којих је дошла. Док тај извештај не дође не би требало предузимати никаква друга испитивања (Чује се врло добро.)

Г. Јов. Дилбер. И ја сам у тој комисији и могу да кажем да, кад су наши ваучари противни води са удаљенијих места од река, овда ће тим пре и много више, бити противни води из Циганлије.

Г. В. Дуцић. Колико је до сад утрошено на истраживање воде? Да ли је се вода показала?

Г. Председник. До сад је утрошено 11.000 дин. и нешто више а на сваки начин вода се показала, но у коликој количини то ћемо видети кад се посао доконтра. Дакле ви сте вољни да се нова истраживања оставе на страну (тако је) Одобравате ли кредит од 5000 дин. (одобравамо) Оглашујем да је одбор једногласно

**одобрисо**

да се на даље истраживања воде може још утрошити 5000 дин. из партије на непредвиђене трошкове.

Г. Председник. На дневном су реду правила о слободном клању. Вама је, господе одборници, познато да нам према измени законској треба изменити и правила о клању, пошто се она сада односе и простиру и на куваре, гостионичаре итд.

Марвени лекар и први контролор пројектовали су правила а прегледала их је и комисија од стране суда састављена. Сад ако сте вољни да изаберемо одборску комисију која ће проучити правила, па да вам реферирате (врло добро) изоставити су за члана комисије г. г. Н. Ђорђевић, К. Црногорац и С. Добривојевић.

Г. Председник. Оглашујем да је одбор

**изабрао**

у комисију за преглед правила о слободном клању стоке г. г. Н. Ђорђевића, Косту Црногорца и С. Добривојевића.

Бр. 17

Г. Председник. Општински инжењер Ђура Љочић, моли за 6 месеци одсуства. Но пре тога молим вас да вам 'скренем пажњу на једну врло непријатну ствар. Као шеф

општинске инжењерије наређивао сам г. Љочићу у своје време да благовремено предузима све што је нужно и за зидање гробница у новоме гробљу. Пет мојих наредба по истоме предмету нису извршене и чак је до тога дошло да су неколико мртаца сарањени у неозидане гробнице ма да су платили за зидане. Кад сам најзад потрагао наодговор г. Љочића и тога ради затражио изјасњење, добио сам од њега акт не само неистинитих навода него пуне непристојних израза. Користећи се правом које му закон даје, општински је суд казнио г. Љочића 15-то дневном платом. Он је изјавио жалбу код варошке управе на начин свога изјасњења. Управа је тражила извештај а у томе општински је суд скренуо пажњу управе да је 15 дневном платом г. Љочић кажњен само зато што у властитости суда не стоји већа казна.

Реферишући вам о овоме, мени је дужност поменути вам да у једном надлештву не могу да седе два старешине.

Овде су прочитана сва акта од којих решење о казни као најважнији гласи :

„Наредбама председништва општине: 17-ог септ. бр. 19., 1-ог окт. бр. 32., 20-ог окт. 47., 2-ог дец. бр. 59 и 12-ог дец. бр. 60 стављено је у дужност општинскоме инжењеру г. Љочићу, да даде нужна упутства надлежним органима новог гробља те да се отпочне зидање гробница како би их било готових кад се затраже.

Ниједна од ових наредба није извршена ни до данас, па међу њима није ни она од 5-ог окт. Г.Бр. 699, којом је протумачено како се наређеноме послу има приступити. А кад је зато потражено изјасњење од општинског инжењера наредбом 16-ог т. м. књ. бр. 62, г. Љочић је поред осталог изјавио :

а, да се „зидање гробница може предузети кад год се хоће.“

б, да материјала за зидање гробница нема ;

в, да инжењер не може да буде „палир“;

г, да је надзорник гробља дужан *писмено* тражити од инжењера што год треба,

д, Да Преседник противно правилима хоће гробљанског задара да употреби за зидање гробница, и сѐм тога да наређује „*друго*“, а не оно што правила кажу,

ђ, да се он, — инжењер, — законом основима „не може нагнати“ на извршење онога што је наређено о гробљу и

ж, да му је непојмљиво, „сепкање“ наредбама, којима му преседник наноси „*дагу*“ па ће зато он — г. Љочић, чим дочека неки резултат, набројати техничке неправилности преседништва“

Сви ови као и остали изводи изјасњења г. Љочићевог поновљени су, јер :

а, Материјал за гробнице стављен је на расположење још наредбом од 6-ог окт. Г.Бр. 699, а поред задара новог гробља, који се задарских послова ради и држи, и још тројица осталих чувара, до јуче су радили на новом гробљу дош и два *дневничара* који су и задару на помоћ имали бити, да је по наређењу послу било преступљено; и

б) од г. Љочића, као општинског инжењера, није се тражило да буде „палир“, већ да даде мере и скице, као и упутства, како да се гробнице зидају, а он као пот-

чињени орган општинске службе, имао је и требао да се повинује наредбама и извршењем њиховим допринесе интересима општине, не обзирујући се на то да ли је наређењем посао или надлежност другог којег органа — о чему да води бригу и послове распоређује, позвана је само општинска Управа и нико више

По овоме све што је г. Љочић у своје изјасњењу навео, није по уверењу Суда, ништа друго до једине тежење да своју кривицу и одговорност за неизвршење наређених послова другој страни на терет стави.

Јер, пошто су све наредбе г. Љочићу уредно саопштаване на потпис, да је код њега било онакве готовости за послове, какву готовост у свакоме раду и од њега као од свог плаћеног органа, може општина с' правом тражити наређени послови бар на последњи позив били би урађени.

А кад овако није у ствари онда је и сувите јасно да г. Љочић није хтео следовати наредбама г. Преседника општине, које су потицале у кругу власти и надлежности а тиме је (г. Љочић) показао и доказао са свим јасно своју непослушност и неуредност у отправљању општинских послова, што се без казне оставити не сме, тим мање, што је се г. Љочић у изјасњењу своје и дотле заборавио, да се на штету свога положаја у служби, послужио колико недостојним толико и недозвољеним изразима.

Због свега тога, Суд оп. вар. Београда, на основу тач. 5-те чл. 46 зак. о устројству општина и општинских власти

решава;

Да се Љочић за показану непослушност казни са губитком петнајесто дневне плате.

Осим овога има г. Љочић у року за четири дана, од сутра рачунајући, саставити и преседништву општине полнети тачан извештај о свима довршеним и недоконаним радовима општине у грађевинској струци за ову 1885|6 годину“

Г. М. Кљидес. Ја сам још пређе предлагао да се г. Љочић због злоупотреба отпусти; понављам опет предлог. После свега онога што сви знамо не треба разговора

Г. Јов. Дилбер. Шта је урадила комисија која је избрана да прегледа злоупотребе почињене на новом гробљу

Г. Председник. Комисија је тражила да се гробље премери и поверила то инжењерима г. г. Чађевићу и г. Јовановићу, Пример је извршен, само је још остало да га г. Јовановић учрпа па кад све то буде готово поднеће се комисији и она ће продужити свој рад.

Г. Јов. Дилбер. Ја мислим да би излишно било репетирати оно што је пре 5 месеци о томе говорено; из свега смо увидели да је г. Љочић најкривији за све, те с тога предлагем да се одма отпусти из службе.

Г. М. Кљидес. Да се славио на гласове хоћемо ли да га отпустимо или ће и даље да остане.

Г. Ст. Добривојевић. Што се тиче пређашњих ствари које су изашле као његове злоупотребе, ја не могу казати да и ту нема његове кривице, али што се тиче овога његовог рада који је изнео г. преседник као некоректан он заиста таакв, рад г. Љочића цени као неуљудан и гажење његове дужности, и шта више такво ње-

гово понашаће према председништву носи несигурност да се он у будуће као нижи орган може односити према председнику као глави општинске управе хармонично и искрено и за то нема више разлога да говорим у корист његовог отпушта из службе.

Г. Коста Петровић. О самом отпуштању г. Љочића из општинске службе нећу да говорим, јер је то питање, како видим, јасно и већ решено. Ја сам намеран да проговорим неколико речи о другом једном питању. Два одборника поменуше ново гробље и комисију, коју смо ми одредили да прегледа радове на новом гробљу и да извиди: имали и каквих тамо злоупотреба.

Као што знате, ми смо још пре неколико месеци, а услед преставке гробљанскога одбора: да, по ради некаквих доприрава и оправљања на новоме гробљу треба општина да учини издатак у суми око 20.000 динара — одредили поменућу комисију. Као што знате, одбор је општински био изненађен да зграде, које су тек довршене, потребују већ тако огроман издатак за исправку, и одређујући ову комисију, одбор ју је умелио да у раду свом похита, те да општински интереси не буду ни у колико повређени. Према томе ја, господо, немам речи како да назовем поступак комисије, која за шест месеци како је изабрана, није показала тако рећи никакве резултате? Општина је уложила близу  $\frac{1}{2}$  мил. динара на гробље. Гробље је предато саобраћају, док међутим и нико није примио од предузимача зграде и остало што је на гробљу. Нарочито поводом овим што се г. Љочић отпушта, ја бих био мишљења: да комисија што пре дође крају и ако је међу тим пронашла да има злоупотребе да се одмах потражи осигурање. Сад се као што је мало пре речено чека неки план; а ко зна какве штете може општина претрпн у другим партијама. За то везујући ово питање, ма да није на дневном раду, са питањем о отпуштању г. Љочића желео бих да председништво настане да комисија што пре сврши свој посао; и да извиди: да ли има каквих општинских интереса у опасности па ако има онда да се што пре предузму мере како би се општина осигурала.

Г. Ст. Добривојевић. Предмет који је изнео г. Петровић заслужује пажњу. Заиста комисија заслужује прекор што до сад није посао свршила, но ја нисам устао да браним комисију, пошто она то не заслужује, него сам устао да одбијем прекор односно мене г. Дучића и Кумануди, који смо чланови те комисије и који нисмо ни у колико криви, пошто смо нас тројица и с вољом и енергијом свагда долазили да позив председништва и радили колко смо могли. Нас смо нас тројица свршили преглед о набавци фуруна у новим зградама, у коме ћелу нашли смо сами великог небрежења и некоретног рада, а злоупотребе није било.

После смо прешли на преглед и оцеху рада у откупну земље за гробље. У овом делу послова нашли смо доста непрјатних ствари па смем рећи и злоупотреба и ако још овај посмо нисмо свршили. Тако одбор је решио да општински суд ступи у погодбу са сопственицима земаља и да гледа да што јевтиније откупује, а у актима тога важног погађања нагде нема; већ стоји то: како је Мика Антоновић, тадашњи кмет

довео са собом гомилу палилуца у општински суд, па, он први викнуо „тражим 100 дук., за дан орања“ а за њим сви остали почели се низати и тражити по 100 дук. а општински суд место да им даје разлога да је то скупо и управ срамота да толико траже, а нарочито што се то тражи за општу ствар — гробље — па чак и да им запрети, а он — суд — без једне речице одма тога истога дана стави решење, да се одкупи и исплати по 100 дук. дан орања. Шта више кад је већ откупљена земља и обележен рејон гробља, тада су поједини палилуци долазили се оваквим претпоставкама: у оградџи гробља налази се моје парче земље тражим да ми се изда тапија и да ми суд плати и суд му одма изаје тапију без икаквих доказа или по сведоцима два палилуца и исплаћује му по 100 дук. дан орања; и ако је то парче могло бити општинска утрџина или раније плаћено, суд га опет исплаћује.

И ако је овако плаћено Палилуцима колико су затражили, ми смо нашли у актима решење суда са којим суд ослобађа палилуце од плаћања сваке таксе за тапију и тако је оштећена општина са неколико стотина динара. Ја господо одборници трврдим да су ово очите злоупотребе.

Г. Председник. Хоћете ли да гласате о предлогу за отпуштање г. Љочића (нећемо) Има ли ко да је противав (Нема) Оглашујем да је одбор једногласно

#### решџо

да се г. Ђура Љочић општински инжињер отпусти из службе и да се то саопшти г. министру ради одобрења.

Г. Н. Ђорђевић. Ја би молио г. председника да се сви планови изнађу и да их он преда или да му се узме изјашњење да их није предао. Молим да се на то строго обрати пажња.

Г. К. Петровић. Морам и по други пут да говорим с тога што је прва комисија већ наша да стоје извесне неуредности, по којима је како ми се чини, требало још одмах извесне мере предузети. Јер: ако се буде само извиђало, а међу тим ништа за рад осигурања општинских интереса не предузимало, лако је могуће: да општина овим трагањем и протезањем може довести у питање право и сигурност своју коју има по закону и уговору према онима који су општину оштетили. Комисија треба да одваја хитне ствари и да по њима, преко општ. правозаступника, тражи одмах законских заштита, јер иначе рад комисије може бити по општину у крајњим последицама својим веома штетан. У то име ја бих молио г. Добривојевића који се разуме у тим стварима и коме се за његов труд може и награда дати, да он ствар ову што пре и што озбиљније проштудира. Урадимо све што нам је у могућности, те да нам се после не пребаци да нисмо водили озбиљног рачуна о општини и осигурању општинских интереса; да нам се не пребаци да се нисмо умели користити законским заштитима (врло добро)

Г. Ст. Добривојевић. г. Петровић се удалио од ствари али то је умесно; заиста треба похитати са комисијским радом, и видити ко је одговоран и тражити да се осигурају општински интереси. У осталом и ја мислим да не морамо очекивати план за то чиним по примедбу председништву да сазове чланове комисије да раде даље.

Г. Јован Дилбер. Ја би предложио да се комисија у неколико попуни

Г. К. Петровић. Ја бих замолио мога штованог колегу г. Димитрија Миловановића да и он уђе у комисију (врло добро прима се.)

Г. Преседник. Оглашујем да је одбор једногласно **изабрао:**

г. Димитрија Миловановића за члана комисије за извиђање злоупотреба на новом гробљу.

Г. К. Црногорац. Кад нам је ово господо изнето, ја мислим а држим да ћу и вашу жељу погодити да у протокол уђе, да ми хоћемо и изјављујемо жељу да се на томе послу најживље поради и да се изврши по предлогу г. Петровића (прима се.)

Настаје стилизација одлуке)

Г. Преседник. Оглашујем да је одбор налазећи да имају везе са отпуштањем г. Ђ. Љочића и радови на новом гробљу, за које је радове одређена комисија пре шест месеци да истражи злоупотребе, једногласно

**изјавио:**

жељу да одређена комисија што пре сврши тај посао, и ако би се у резултату показала штета за општинске интересе, да иста комисија употреби средства, да се штета обезбеди према онима за које нађе да су истој узрок.

Г. Председник. Комисија којој сте прошле године поверили били, да проучи и предложи како да се по општинске интересе најпрактичаније изврши регулација вишњичке и милетине улице, подноси о томе реферат он гласи:

„Према решењу одбора у акту Г.М 346. које писани подносе Суду овај извештај.

Пре рада општ. инжењер по да тој ми регулационеј линији од управног инжењера по одобреном плану регулације извршио је детаљно све премере, направил план и из тога прорачунао како одузимања и додавања плацева тако и премер ограда и зграда, које треба дићи и по регулацији новој наместити.

На основу тога а и по саслушању дотичних становника, комисија је мњења и предлаже одбору да се ова регулација изврши на овај начин.

По прилогу под . одузета земљишта становницима одобреном регулацијом за улицу треба накнадити редом овако:

#### А. У Вишњичкој улици

1. Димитрију Вучковићу баштовану сече се 1980,96 кв. метара актом Г.М 224, он тражи у замену и плац овде или у фишерцеској улици. Комисија налазу да му за горње одсечено земљиште треба дати плац доња од општинске баште у суми од 1153,65 кв. метара.

Са лица ново просечене улице ширине 28m00

Са лица вишњичке улице дужине 40m40

Лево до општинског плаца дужине 42m00

Десно до плаца масе пок. Томе Тасића 28m00

Ово је овако право с тога, што он добија замену у плацу на Ђошку и што и садањи плац и нови који му се уступа свако регулисан много више вреди, а под сигурно вреди у размери одузимања и замене: 1980,96 на 1163,95 кв. метара.

2. Тодору Томићу баштовану са лица вишњичке улице одузима се 2352,77 кв. метара 1.2. што треба послати полицији да се исто земљиште процени и према томе исплати. (План за оба под I.)

#### б. У Милетиној улици

1. Владимиру Стаменковићу које улицом које регулацијом плацева овом приликом одузима се земљишта 523,20 кв. метара] Актом Г.Бр. 213 Владимир тражи од улице остатак његова плаца и стари пут. Ово по закону не може бити, јер се насупрамном суседу који је толико година имао лице према старом путу лице не сме затворити него му и стари пут и resto плаца Владимира рова ваља по процени заклетих проценцоца уступити За одузето хоће ваља Владимиру уступити плац на Горњем Ђошку општинског плаца у истој површини дакле у 523,20 кв. метара коме су мере и суседи.

Са лица Милетине улице ширине 17,30 метара

Са лица ново просечене улице дужине 38,30 мет.

Лево до општинског плаца дужине 31,20 мет.

Десно до општинског плаца ширине 15,00 мет.

2. Димитрију Јовановићу под 2 одузима се 283 кв. метара Актом Г.Бр. 214 он пристаје на замену, према томе има му се дати плац до Владимира, који има исту површину од 283 кв. метара и суседи и мере:

Са лица Милетине улице ширине 11,40 метара

Са зачела до плаца општинског 9,85

Са леве стране до плаца општ. дужине 26,50

Са десне стране до плаца општ. дужине 31,20

3. Обраду Николајевићу сече се све по тапији у 77 кв. метара или 279 кв. метара:

Актом Г.Бр. 216 он тражи или плац за плац према овоме има му се дати плац до Димитрија насупрам, који има 279. метара и ове мере и суседи.

Са лица новопросечене улице ширине 11,20 метара

Са зачела до плаца општинског ширине 11,20 мет.

Лево до општинског плаца дужине 24,85 метара

Десно до општинског плаца дужине 24,85 метара

4. Томанији Гавриловића сече се све по тапији у 35½ кв. метара или 127 кв. мет. Актом Г.Бр. 216 она тражи замену у плацу и још за попуњавање новог плаца. Проценцоци да попуњавање оцене а за плац да јој се да раван плац до Обрада од општинског плаца који има 127 кв. метара и ове мере суседа:

Са лица Милетине улице ширине 4,30 мет,

Са зачела до општинског плаца ширине 3,80 мет.

Лево до општинског плаца дужине 35,90 мет.

Десно до општинског плаца дужине 37,70 мет.

5. Коста Димитријевићу сече се све по тапији у 45 кв. метара или 192 кв. метара. Актом Г.Бр. 217 тражи замену у плацу и још за попуњавање новог плаца и Проценцоци попуњавање да процене и то да му се плати, и да му се да плац до Томаније од 162 кв. метара и ових мера и суседа:

Са лица Милетине улице ширине 5,60 метара

Са зачела до плаца општинског ширине 4,75 мет.

Лево до плаца општинског дужине 33,80

Десно до плаца општинског дужина 35,90

6. Маса Васе Илића сече се све по тапији у 92¼ кв. метара или 332 кв. метара, Актом Г. Бр. 247 маса

тражи да јој се плац процени и по процени исплати.

7. Арса Јовановићу за одсечених 9.01 квад. м. и за рушевину куће дати му плац до Косте Димитријевића површине 260, квад. метара и мера и суседу:

Са лица Милетине улице ширине 11,50 мет.

Са зачеља до општинског плаца 8.30 мет.

Лево до плаца Тоше Томића дужине 28,90 мет.

Десно до плаца општинског дужине 33,80 метара

8. Г. Драгомир Рајовић није понова зват али комисија мисли, да ће он остати при првој изјави да поклања регулацијом одузето му земљиште.

9. За варошку болницу административно расправљено је и нема јој се давати накнада. Само за зид оградни платити премештај и презиђивање, као и дрвеће повадити све док је за то време, и пресадити на друго место у оставшој авлији са целога земљишта које се регулацијом одузима.

10. г. Јеврему Грујићу одузима се квад. метара, но он није ту и комисија мисли да он веће тражити никакву накнаду, пошто регулацијом његов плац добија већу вредност.

Актом Г. Бр. 225 Браћа Николајевићи саслушани су али ово не спада у ову регулацију коју г. Министар Грађевине тражи; јер се сада врши регулација Милетине улице до пресека вишњичке и Милетине улице, а даље не

По прилогу под 2. и 3. треба списак додавања и у вишњичкој и Милетиној улици послати да закљети опрцениоци процене, и онда да се од дотичних наплати и таније им се издаду по мерама како тестоје на плану I и II срачунавања. Сви су становници пристаји да плате само у одплатама траже:

Мирија Младеновића актом Г. Бр. 222.

Милка Мијаила Јакшића актом Г. Бр. 221

Андреја Михаиловић актом 245

Миша Нешић актом 220

Маса Томе Тошића актом није дошла да да, изјаву.

Иван Јовановић актом Г. Бр. 218 за 10 година

Тодор Јовановић актом Г. Бр. 218 за 10 година

Вукоман Милетић актом Г. Бр. 218 за 10 година

Комисија мисли да им се ове одплате дозволе, али да они интабулишу и плаћају интерес на рате све докле их не исплате.

Остали сви пристају да плате чим се процена изврши и општина им на уступљено земљиште таније изда.

#### Регулација

Заменом се измирују у плацу. По прилогу под В. Димитрије В. личковић. Владимир Стаменковић, Димитрије Јовановић, Обрад Николајевић, Т. манија Гавриловић, Коста Димитријевић и Арса Јовановић, овај и за рушење и пренос старе ограда и куће измерен је и додато му је плаца напред.

За становнике по списку под 2 и 3 није се могла применити по решењу одбора замена, већ оба списка 2 и 3 послати полицији да преко заклетих процениоца процели и према отуд добивеним проценама платити:

Тодору Томићу за 2352,77 квд. мет. по прилогу 1. 2.

Маси Васе Илића за 33,02 квд. метара по прилогу

Даље по списку под 4. предходно проценити рушење

зграда и премештај ограда и исплатити онолико колико закљети процениоци по прилогу под 4. дотичним становницима оцене.

Планове I и II. прилажемо, уз које су уписане све мере по којима доцније треба издати људима таније јер би иначе са описом тих мера овај извештај био врло дугачак а квадратуре су све ушле у извештај и спискове.

Најпселе подписани напомињу, да по решењу одбора нису се хтели даље упуштати у процену, по што по закону то треба да изврше за то закљети процениоци којима треба додати још и општинског инжињера ради пузног објашњења.

По што су неки становници правили примедбе на копију ове регулације послатој општини из министарства Грађевине то је из Управе вар. Београда добављен оригинални регулациони план, и потписани су се уверили да је општински инжињер у споразуму са управним инжињером све снимио, упртао и израчунао како по оригиналу то треба да буде.

Чим се процена изврши овда треба приступити одмах извршењу, које мислимо Суд сам може даље извршити. Неподписани одређени одборници нису хтели никад доћи.

Стев. Добривојевић. Господо, ја сам излазио на лице места и видио ово: ново пројектована вишњичка улица много је шира у једном крају од старе Милетине улице што није требало да буде, јер то повлачи за собом већу штету по општину. Ја сам питао о томе и инжињера г. Гргура Миленковића и г. Радисава Димитријевића, који те улице добро познају па су ми и они сами то казали.

Г. Н. Ђорђевић. Ја би предложио да се то остави за доцније бар докле се нови инжињер не постави.

Г. Председник Нико се више не јавља за реч. Јесте ли вољни да ову ствар одложимо (Вољни смо) Оглашујем да је одбор

#### решило:

да се регулација вишњичке улице одложи до ступања у службу новог општинског инжињера.

Бр. 19

Г. Председник На дневном је реду молба г. Лазе Дашковића кафеције која тражи да му општина уступи под 6 годишњи закуп подрум испод општинског здања и да му дозволи да врата садања зазида и нова са сокака подигне. За то нуди 300 дин. год. кирије.

Г. Н. Ђорђевићу. Ја мислим да општина није спала на то да чак и своју кућу даје под закуп и да дозвољава да се врата са сокака подигну; с тога сам мишљења да се молба одбаци (Врло добро)

Г. Председник. Пристајете ли да ову молбу одбацио (Пристајемо) Оглашујем да је одбор једногласно

#### одбацио:

молбу г. Лазе Дашковића кафеције.

Бр. 20.

Г. Председник. Пошто је много zgodније држати седнице понедеоником како би записници могли прве недеље бити штампани, то предлагем да у будуће седнице држимо понедеоником. Усвајатели (Усвајамо) Одбор је

решено;

да се редовне седнице у будуће држе понедељником.

Н. Борђевић. Ја би имао то да приметим да у будуће сваки одборник при позивању јави хоће ли доћи или не, а не просто да ставља „зват“ па после да не дође. Ја не чиним никоме пребацавања за то, али ипак желим да се то питање регулише. Чини ми се да има одборника који се воде као одборници а међутим веле да су дали оставке и никако не долазе, Ја бих вас молио да одборници који ипак не долазе изјаве хоће ли долазити или не.

Г. Председник, Сада се штампају формулари за позив на седницу и у њима има рубрике у коју ће одборници стављати хоће ли доћи или не као и свој потпис,

Одбор се :

сагласно :

да се сви одборници позову на уредно долажење на састанак

Бр. 21

Председник. Арте који је пројектовао планове за осветлење гасом, тражи да га општина ослободи од његове обавезе пошто има купце, којима би планове могао продати.

Ст. Добриљковић. Ја мислим да би требало да знамо коме планове да уступимо.

К. Петровић. Ми смо казали да ћемо те пројекте и планове узети ако нам и над нам устробају; других обавеза каквих у колико ми је познато, нити г. Арте има према општини, ни ова према њему. Ово чак што он сад ради, то је, чини ми се просто, с тога сам мишљења: да га ваља ослободити од обавезе

Г. Председник. Оглашујем да одбор једногласно ослобођава :

г. Хиполита Артеа пројектања за осветлење вар Београда од сваке обавезе његове према општини дозвољавајући му да овај рад за општину може другоме уступити.

Бр. 22

Прочитана акта којима се траже уверења за кривце и ђаке и одбор

изјављује

да су: Андрија Стевановић б. делевођа радње Мин и доброг владања и непознатог стања; Арона Место ситничар непознат; Тоша Мариновић обућар доброг владања и сиротног стања Велимир Јовновић адвокат доброг владања и средњег стања; Михаило Брагуј ђак сиротног стања.

Састанак закључен у 7<sup>3</sup>/<sub>4</sub> часова.

## ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Одборска радња. У овоме броју листа доносимо стенографисани записник последње седнице општинскога одбора, која је држана 17-ог ов. мес. у прошлу суботу.

Од сада ће одборска радња увек улазити у штампу одмах, те јавности бити предавана на крају исте недеље.

Од заосталих записника из прошле године доносићемо по један уз нове докле се сви не отштапају. А у ванредне бројеве улазиће записници ванредних

састанака одборских — кад их буде било — те нагомилаће неоштапане одборске радње неће се дозволити.

\*

Опет о извозњи ђубрета. И преко свих службених огласа општинских власти, и поред других бележака, ипак — сазнајемо — све становништво београдско није довољно и једнако обавештено о дужности и праву концесионара, који извози ђубре из варошких зграда и старова. Отуда се дешава да једнима концесионареви ђуди износе ђубре из авлије до кола, докле други сами износе ђубре на капију и данас.

Из здравствених обзира забрањено је извошење ђубрета пред капију; а стављено је у дужност концесионару да га сам из авлије износи и на кола товаром. — Концесионар мора по један пут недељно из сваке куће да узме искушљено ђубре, које треба да се нахођи у нарочитом суду — сандуку. За сваку партију кираџија плаћа се месечно напред по 60 дина пара; за кираџије одговорне су газде кућа. За то уговором о закупу треба предвиђати и извозњу ђубрета, а закупце упућивати на ову уредбу, уведену само у интересу сваког појединца као и свега грђанства варошког.

\*

Клање стоке. Никоме и под никаквим условом према постојећем закону, није дозвољено клање стоке ван општинске кланице. Од тога се изузимљу само они који кољу једно највише до два јагњета или прасета за своју кућу, и то за време правилима о клању прописаном.

Правила та измењена и допуњена штампаће се за који дан. Данас скрећемо пажњу грађанства да је клање стоке ван општинске кланице, без пријаве одређеноме контролору у општинској кући, строго забрањено.

Сви они који кољу стоку да месо за продају или своје гостинске радње употребе, подлеже плаћању таксе; а такви су: месари, месарије, гостионари, кувари, печењари и т. д. за то се сваки, ко пријаву не чини или кришом ван кланице коље, казни као кријумчар.

Ко од приватних хоће да коље мора такође да учини пријаву поменутом контролору, па онда марвени лекар на кланици преглед извршава и клање дозвољава.

Ко противно поступа и — ма за приватну потребу — коље стоку без пријаве и прегледа, сматра се да месом хоће да шпекулише, па се казни као кријумчар.

\*

Треба пазити. Догађало се да јавне послове, као чашћење димњака, вужника, помијара итд. врше и она лица која на то немају права. А тако исто да арендатори хотимице или тек кад-кад неправилно срачунавају таксу за извршење посла. —

Да би се овоме стало на пут, повлашћеницима за те и такве послове дате су оверене карте печатом.

том општинскога суда за доказ права на посао а у овереним књижицама уписане су таксе послова.

Сваки коме се што чисти има права и треба да тражи да му се и једно и друго покаже, те ће се тако најлакше и у свачијем интересу сузбити они који се преварама користе и злоупотребљавајући право другога — свет глобе.

## НЕСЛУЖБЕНИ ДЕО

### ГЛАС ФРАНЦУСКОГ ПАТРИЈОТИЗМА

Облак који се диже над Западом, а вије преко њега над целом Јевропом, гони нас да ишађемо у неколико на колосека строго службене и неслужбене рубрике листа те, у границама ове последње, покушамо да упознамо читаоце „Општ. Новина,“ са главнијим појавама и струјама у свету. Наказећи овакав један — урвао — знак времена у 31-ом броју париског „Солеј-а,“ ми га још и као слику и пример лепог патријотизма овде приказујемо. Тај поев (у изводу) гласи:

„Демократска организација војска, која ево хоће да обухвати целу Јевропу, јесте у исто време и залога мира и страшна убојна претња. Ова неће дозволити да се ратови олако воде, рецамо за љубав какве привичевске сујете, амбиције или фантазије. По што ће војне резерве бити те које ће последњу реч имати у решавању ратне судбине, то ваља знати да су те резерве цео свет, народ, и да он неће дати да његове владе за ташту славу у крв газе. Ни једна класа друштвена неће се дати од посла свог откупати без довољна разлога, — да јој се дарне у овога из трговине, у онога из фабрике, тога од пруга а онога од књиге, или ма ког другог занимања. Ту само може бити националних ратова, а то ће рећи, ратова која решавају о животу и смрти народа. Дакле, како реч „војска“ значи цео народ, онда ће и свака грађанин бити војник и ићи у ватру. — Ето за што ће рат између Француске и Немачке бити рат истребљења. Кад дође до тога, да један народ брани свој живот, ту се лије и последња кап. Можда се с ову страну реке Рајне заборавља, да је последња игра била и сувише једнострана. Овога пута биће сретнији онај ко буде нападнут; јер, ништа тако не даје срца једном храбром народу као чувство, да си му даруо у образил у независност. Французи су данас (у миру) поцепани, али ће сутра (у рату) бити сложни. Они немају владе\*); али ће ју створити себи, па ма какво јој име било. Међу њима нема данас Молткеа, али ће се јавит неко, о коме зар данас нико и не сања. Изроди ли се опет каква Комуна, тражићемо за невољу лека и у дисциплини онедавнога стања. Француска ће се претворити у војнички логор, где ће пред риком топсве умући глас и беседника и новинара јој. Овога пута наше војске неће се дати ни опколити на затворити ни глађу ни предају

\* ) Солеј је орган монархијске — орлеанске — странке у Француској.

нагнати. Оне ће умети: *победити или умрети*. Тада ће се видети шта може да учини један велики народ — у очајању“! . . . .

„Le Soleil“.

## ПИСМА ИЗ РУСИЈЕ

(париском „Солеј-а“)

Петроград 10/22 јан. 1887.

Ја сам вам често говорио о нашој беди економској. Свога пута нећу се враћати ни јаду народа, ни перодној години ни опадању трговине, па ни затварању толиких фабрика око Дњепра и Волге, него, по што су буџетска питања на дневном реду, дозволите да вам, са званичне основице, изнесем главније стране нашег буџета за 1887 год.

Буџет расхода достиже овде цифру од 881 и по милијон рубаља или од прилике две милијарде и двеста и три милијуна динара. Редовни издаци државе ту улазе за 830 милијуна рубаља, док, ванредни кредити (причињени, нарочито, грађном жељезница и справком пристаништа) износе 48 и по милијуна. Главније и предвиђене повашнице у расходама ове су: 19 милијуна рубаља на државни дуг, 2 и по милијуна на војно министарство (на опрему, плату, касарне, стратегијске жељезнице у Закасији и обучавање резервиста); 1 милијун на министарство унутрњих послова (као администрацију губернија и казнене заводе) 300.000 рубаља на министарство правде (услед завођења нових судова у балтичким покрајинама). Осим тога; под рубриком „ванредних издатака“ одређено је 30 милијуна рубаља на грађење нових жељезница, на превозку материјала, и откуп разних пруга у приватној експлоатацији. Овим поводом министар финансије изјављује, како је у начелу, за откуп и експлоатацију жељезница од стране државе, али и смотрено додаје: како час извршења ове велике реформе још најје кучуо.

На другој страни, повећање прихода, министром предвиђено, односи се на следеће позиције: 2 милијуна рубаља на патентарини; 700.000 рубаља од нове порезе 5% на жељезничке акције; 2 милијуна на акцизу од шећера; 15 милијуна од царине (од скока у цени металне рубље); 600.000 рубаља на жељезничкој возњи; 600.000 рубаља на поштарини; 700.000 на телеграфској тарифи; више од једног милијуна на рудама; око једног милијуна и по на откупу земље од сељака; од прилике 50 милијуна на порези старих мужика царских; 18 милијуна на обрту државне благајне; 400.000 од штампарских права, регистравања и добити при увођењу техничких завода државних.

Завршујући свој извештај, министар финансије спомиње и „јаку финансијску кризу“ која влада у целој Јевропи; а са задовољством констатује факт“

ОВОМ БРОЈУ СЪЕДУЈЕ ДОДАТАК.

да је извоз руски, за првих једанајест месеца, годиве, 43 милијуна превазишао увоз. Признајући и сам оштрину економске кризе у Русији, он наводи како је за неких десет месеца само на извозу хране изгубљено око 66 милијуна рубаља или 165 милијуна динара. За увоз памука и чаја, вели, да је знатно скочио, (9 милијуна на памуку, 8 милијуна на чају), али за 3 милијуна мање је увезено фабриката, 3 и по милијуна мање вина и за 2 милијуна угљена.

Што се тиче руско-китајске царинарнице на Иркутску, она једнако представља чудновату несразмеру између увоза китајских и извоза руских производа. Тако, за једанајест прошлих месеца Китајца су нам продали 26 милијуна својих производа а купили од нас свега за 2 милијуна. Китај остаје, дакле, у пркос свему веран старој му тактици економској: вечно продавати, никада не куповати. О увозу из Азије, може се још рећи, да доноси нешто што би боље било да не доноси, а то је опијум који као да се све више шири међу муслиманима Кавказа. Изгледа, доиста, да се овај проклети артикал продаје потајно муштеријама у крчмама и чајциницама. Ми смо већ знали, да се наши суграђани у Туркестану јако интересују за колоњску воду, и да се њихове крчме хоће да претворе у мирисаве дућане бекријске; па се зато са грозом ставља питање: какво ли ће чудно колено изаћи из становништва које показује тако мало јевропска укуса.

Него, за сва ова питања слабо мари маса петроградске публике која се, при свој кризи економској и при свим опасностима од рата страшно одаје позоришном уживању. Никада, доиста, нису наши театри били пунији. Тако је „Новоје Времја“ у јучерањем броју свом израчунало, да је број посетилика у Александровском театру достигао цифру од 74.000; Марија-театру (опера) 70.000; у Михајловском (за француске и немачке комаде) 40.000, и у свима осталим укупно 180.000. Ви видите из овога да ми доста весело подносимо кризу. Какав философ би рекао да играмо на вулкану; али, да ли је то добро или зло остављам моралистама да оцене.

## КАРАКТЕР

(по Смајлсу)

### VIII.

#### Домаће васпитање.

Потоцима што окрећу воденице света врела су на усамљеним висинама. Хелде.  
У разговору са госпођом Кампан, Наполеон I. примети: „како стари систем наставе ништа не ваља“ па упита: „шта би још требало па да се народ може честито васпитати?“ „Мајке“ (требају) — одговори госпођа Кампан. Цару паде у очи овај одговор и он се одава са: „тако је! У тој једној речи лежи цео систем васпитања. Аманет вам, дакле, госпођо, васпитање будућих матера!“ Еме Мартен.

(Наставак)

Демајстр у његовим писмима и списима говори о својој мајци са највећом поштом и љубављу. Њен

благородни карактер дејствовао је на њега толико, да су му се све жене на свету чиниле обожавања достојне. Називајући ју „узвишеном родитељком“ и „анђелом од Бога послатом“, он је њој приписивао у заслугу све што се доброга у њему и његову карактеру налазило. Нити је он и доцније у зрелим годинама, кад је доспео до положаја британског посланика у Петрограду, престао управљати се по племенитим примерима и правилама које је од своје мајке научио....

Ђурђу Вашингтону било је само једанајест година — као најстаријем од петоро деце — кад му је отац умро и мајка удовицом остала. Но она беше ретка жена, и по талентима и по врлинама својим јер беше и вредна домаћица и изврсна управница и карактерна учитељка своје деце. Свима тим огромним задатцима она се најуспешнија одужила. Њен здрав разум, њена вредноћа, нежност, посвећеност и њено будно око, помогло јој је да све препоне савлада. Она се сматрала за сретну и налазила је највећу награду за своје муке и борбе кад је могла спокојно погледати у будућност свог рода, кад је с правом себи представити могла, да њена деца ступају у живот потпуно спремна да послуже на част и себи и својим родитељима и својој земљи....

И Кромвелов биограф говори врло мало о оцу „Протектора“ енглеске републике, али нас зато накнађа описујући карактер његове мајке. „То беше жена“ — вели он — ретке моралне снаге и одваге. Она је имала онај сјајни дар самопоуздања који спасава и онда кад све друго изда. Њено јунаштво и у најнесретнијим приликама било је само равно њеној материнској вежности и трпељивости; јер она би кадра да са своје две руке стече мираза за петоро кћери и удоми их богатије но што је њена кућа била. Она се једино повосила својим поштењем, и њена једина страст беше материнска љубав. Она је и у сјајној палати престонице остала иста скромна паланчанка, и у сред свега блеска власти њена је једина брџа и жеља била: да може лебдити над сином кога толике опасности окружују.“ Ми смо већ говорили о мајци Наполеона I ога као жени од моћна карактера али исто се може рећи и о мајци војводе Велингтона на коју је он лично и душом и телом, док му се отац одликовао само као музичар и глумац. \*) Чудо је само, и то велико да га мајка није омах познала и оценила — те га није толико ни вољела колико осталу децу своју, — а то је тако трајало све док ју његови каснији подвози нису нагнали да се с њиме дичи и понеси.

За одлику од осталих. Напијери су били срећни и у оцу и у мајци, али нарочито у мајци (Леди Сари Ленксовој) која је из рана умела да улије својим синовима узвишене мисли, поштовање племенитих напора, и онај витешки дух који се после оличио у њихову животу и до смрти их одржавао на путу дужности и чести.

\*) Види Форстерову „Историју британских велкана.“

Међу политичарима, правницима и свештеницима у опште, налазимо да се нарочито спомињу мајке лорда Бекона, Ерскина и Бругама, као жене од великог дара а, за прву (Беконову) и велике науке. Исте сведоче имамо и о мајци Канинга, Херберта, Палија, Веслија и америчког председника Адамса. Канингова мајка била је Иркиња, богато обдарена природним способностима, и, као таква, предмет највише поште и љубави сина јој до последњег часа. „Доиста, вели Канингов биограф, и да немамо других доказа, сама она дубока и дирљива посвећеност његовој мајци, довољна би била да нас увери о реткости и узвишености такве жене. Она је пре свега била разборита жена, и од ње не само да се увек имало чути што вредно и озбиљно него и ново и ориџинално. О енергичности и карактерности њеној може се рећи, да је била толика, да је на оне који ју не би познавали чинила упечатан и ексцентричности.“

(Настави ће се)

## ПОДЛИСТАК

### СРБИЈА

у

### ДЕВЕТНАЈЕСТОМ ВЕКУ

НАПИСАО

Сен-Рене Таљандије

#### ЧЕТВРТИ ДЕО

Милош Обреновић кнез Срба

IV

*Спорост Махмудова да изврши акерманску конвенцију. — Русија објављује рат Турској 26-ог априла 1828. — Заузеће Варне 14 октобра. — Поход од 1829. — Руси преко Балкана. — Паника у дипломатији. — Једренски мир, (14 септембра 1829.) — Политика Милошева: ослабљење и одржање турске царевине. — Последнице једренског мира. — Забуна Милошева између пријатеља и непријатеља Србије. — Он изиграва све противне му комбинације. — Потврда Милоша Обреновића за наследног кнеза Србије од стране султана Махмуда. — Тридесети новембар 1830 год.*

(Наставак.)

У Србији чим се дознаде за једренски мир, овлада највећа радост и одушевљење. Свет појури у цркве да у њима Богу благодари. За три дана није се ништа радило, већ, свуда и у сваком селу, омирском весељу предавало: пило у здравље књаза Милоша, цара Николе и целог Српства. Нити ко год ваља да помисли да је ово била она двозначна и бесплодна радост која се јавља на дан после извесних револуција; не, ово весеље беше берићетно. Рад који би прекинут за ова три дана доби одмах за тим чудесна полета. Србија доде није имала колских путова, и по кој се могло путовати једино пешке или на коњу. Ово је, дабогме, била једна од главних причина народне си-

ротиње и једна од највећих препона напретку цивилизације. Ствар је, пак, од дирљивог интереса кад се може рећи: да сви ови друмови који данас Србију просецају, и сви они колски путови који воде из села у село и који су толико припомогли развитку пољске привреде, току трговине и благостању српског сељака, да готово сви они, доводе своје порекло од овог дана весеља и наде с којим народ Србије поздравља једренски мир. \*).

Од своје стране, Руси, сећајући се акерманске конвенције, не хтедохе оставити Једрене док Порта не изврши извесне тачке уговора. Међу овима била је и обавеза султанова за отправљање Србима хатишерифа који освештава њихово ослобођење. Уговор је био потписан 14-ог Септембра 1829; а 29-ог истог месеца хатишериф стиже у Србију.

Него, овај тако важни акт, који, управо, осниваше нову Србију са свима правима и повластицама, Србију, која је господар у својој кући по цену једног данка, Србију, потпуно слободну да врши свој закон, да зида своје цркве, да подиже школе и болнице, поште и штампаре, да бира себи властике под једним условом добијања потврде од грчког патријара у Цариграду, Србију, најзад, која има власти да сама налази и поставља себи све своје чиновнике — велим — у томе акту не би нигде спомена о кнезу Милошу Обреновићу. Па да ли то беше каква замка за српски народ? Да ли се хтело тиме да му се покаже, да он није никаквом дефинитивном везом везан за оснивача независности му? Или се гајила нада у потаји да он (српски народ) буде једног дана опет бачен у анархију? Доиста, све нас гони да у то поверујемо, а, што је најжалопније, то је: да су, и без договора, Русија и Турска ту биле руковођене сличним побудама. Турска није желела да се у Београду подигне каква династија народна — наравно — у нади да ће јој (Турској) једнога дана бити могуће да поврати своју власт над рајом. Русија, опет, није такав исход желела што се бојала да Срби једног дана не буду и сами себи довољни. Тако, прича се, да је у једној доста општој прецирци између српских депутата и руских комесара приликом одређивања граница Србије, један кнез рекао: да су Руси могли у Једрену досудити Србима сву њихову земљу. — на што се један руски дипломата није могао уздржати од ових речи: „Е! али кад би Срби добили све што желе, они би брзо заборавили и да су турски поданици и руски дужници.“ Име овом дипломти било је Коцебу: то је био син књижевника немачког Коцебуа што погибе у Манхајму 1819 год. и он се налазио код Дибича у Једрену као пријатељ му и саветник. Извесно је, у осталом, да је млади дипломата овде само исповедио једну основу руске политике — јер — колико је за последњих четрдесет година других доказа дошло да потврди његово признање!

Како му драго, Милошу ће испасти за руком и да поквари двозначне планове Русије, и да победи злу вољу Турака. У преос и пријатеља (Руси) и непријатеља (Турака) он и даље задржа званичну титулу „књаза“ коју

\* Ја вајим ове интересне податке из г. Кунинбертовог дела: Essai sur les revolutions et l'indépendance de la Serbie. Липиска 1886 есеска I. стр. 296.

су му браћа Срби досудили били. Али како ће он сам победу задобити? До душе! то не баш тако јуначки! Секретар Димитрије који је ишао био у Цариград са депутацијом кнезеве, ради потањих одредаба уговора, одмах је тражио да се из руку султана Махмуда ладе српска кнежевска инвеститура Милошу Обреновићу. Нити су њему (код Турава) оскудевали за то добри разлози: равнодушност или правије рећи, тајни отпор Руса беше аргуменат који секретар Милошев не заборави да употреби. Али узаман мука. Турци не хтедоше ни главе окренути. Тада се, по извесним знацима, учинило преговарачу (Димитрију) да је час купуо да се изађе на среду и са оним неодољивим разлогом. Каса кнеза српског била је прилично масна, и, после неког ценкања, дође се до погодбе! Султан је тражио за себе пешкеш од пола милијуна гроша; „а може се мислити“ — вели један веома посвећен човек у Милошеве ствари \*) — колике су суме морале отићи на турске саветнике, министри улеме и све оне остале од којих је зависио успех или неуспех предузећа.“ Ваистину, глава која је ишла да, по што по то, стече слободу српскоме народу, знала је и с ким и каквим непријатељем има посла, па је знала шта ради и кад је остављала оно благо на страну. Кад му је испало за руком да тога непријатеља победи на мегдану, и изигра на дивану (он Милош) се није могао устручавати ни да изброји откуп за сопствену славу а за независност своје земље.

(Наставиће се).

## НЕДЕЉНА ПИЈАЦА.

Београд 23 јануара 1887.

141.213	кв. пшенице	прос. цена	16.50
1841	кв. пшен.	браш. леб.	21
55.125	кв. пшен.	финег.	
10.983	кв. кукуруза		9.50
4.501	кв. јечма	прос. цена	10.50.
124660	кв. овса		10.50
— — — —	кв. ражи	—	
— — — —	кв. мекиња	—	
— — — —	кв. криза	—	
1.474	кв. пасуља	18	
	коре брезове		
388	катрана		20
14.165	кв. креча	3.50	
62.005	кв. сена	3.50	
6615	сламе		3.—
164.597	кв. сувих шљива	22.43	до —
— — — —	кв. лоја	—	
5.130	кв. ораја	28.—	
39.600	лит. ракије меке	—	
2.900	лит. ракије љуте.		
1.200	лит. ракије комове		
30.700	лит. вина црна од	— до	— —
61.200	лит. вина бела од	37 до	24
24.945	кв. свиња	63.50	
14.546	кв. арпаџија	47	
	Увоз из Аустро-Угарске		
15.725	кв. брашна.		

\*\*) Ми се и за овај детаљ позивамо на лекара и у свима озбиљним приликама повереника Милошевог доктора Кулиберта.

— — — кв. пасуља.  
2.000 мекиња  
7.041 кв. шпиритуса

Извоз за стране земље.  
47160 сувих шљива  
14.929 кв. пекмеца  
— — кв. ораја  
11.980 ком. кожа овчи  
350 ком. кожа јагњећи.  
10.562 ком. кожа козји  
4.449 ком.

## СТЕЧАЈ

Одбор општине вароши Београда одлучио је на састанку 10-ог новембра прошле године: да се водоводи, канали и осветлење вароши изврше путем концесије а под најповољнијим условима, који се добију.

Предајући ову одлуку Одбора јавности, Суд општине вар. Београда позива све оне фирме које би се помених послова, било појединих било укупних, хтеле примити, да се са понудама обрате Суду до 10 марта ове године (по старом).

Ближа обавештања на захтев даваће општински Суд.

Из седнице 11 новембра 1886 год. Београд.

Општини вар. Београда потребан је још један стални инжењер, коме је општински одбор буџетом утврдио плату од 3000 дина годишње.

Према томе позивају се сви они инжењери који би се хтели општинске службе примити да се са документима о спреми својој обрате Општинском суду до 1-г, а избор извршиће се најдаље до 15-г, фебруара тек. године.

Изабрани ће се одмах известити, а осталима документима вратити.

Од стране Суда општине вар. Београда АБр. 1992 — 31 Децембра 1886 год.

## НА ЗНАЊЕ

Грађанству ове вароши ставља се до знања, да ће од идуће па сваке суботе по један свештеник излазити на ново гробље, ради спомена умрлих.

Од стране Суда општине вар. Београда М. 213. 4 Јануара 1887 г. у Београду.

## НА ЗНАЊЕ

Општински Суд сматра за потребно и опет скрепитепажњу грађанства на то, да извожење ђубрета из варошких кућа и зграда имају право да врше само концесионари *браћа Г. Стојишић*.

Они имају у дужност да из сваке куће изнесу недељно по једанпут *све ђубре које се накупи*. Месечно свака партија кираџија дужна је тачно плаћати концесионару 60 дин. пара: али зато је концесионар обвезан и из авлије износити, а не само са капије узимати ђубре.

Према решењу министра унутрашњих дела од 18 Септембра пр. год. С.М. 5740, којим је решењем оснажена концесија за изношење ђубрета, сопственици зграда дужни су пријављивати концесионару све партије својих кираџија, да би избегли одговорност која их постизава на случај неизвожења ђубрета или неуредног плаћања таксе.

Од стране Суда општине вароши Београда 25 Новембра 1886 год. АБр. 1887. год.

Објављује се грађанству ради знања, да пошеће леда са земљишта и сабага општинских преко општинског земљишта стоји под надзором општине београдске, и да се од једвих кола леда плаћа у корист касе општинске такса по 30 пара дин.

Печати се дају по наплати таксе у канцеларији рачуноводства судскога.

Према овоме, сваки снај ко жели односити лед дужан је предходно јавити се суду и таксу платити, јер који се ухвати да ради противно овоме судском наређењу казниће се четвородуплом таксом у корист касе општинске.

Из седнице суда општине београдске 5 Јануара 1887 године Бр. 1. Београд.

По § 28 уредбе о кафанамa од 25 маја 1864 год. (Збор XVII стр. 172) бакали могу у својим бакалницама продавати отмена вина и ракије, и фабрицирана пића (рђм ликера и т. д.) у запечаћеним флашама. Сво то пиће могу и крчмити у својим бакалницама, но само на мале чаше. Бакали немогу никако у бакалницама продавати обићно вино, пиво, бермет и тоне подобна пића.

По чл. закона о крчмарини од 20 јуна 1882 г. у ред бакала долазе и ликерџије који такође смеу крчмити само она пића, која могу и бакали, и са онаким истим ограничењем, с каквим и бакали.

Но како се дознало, да се изложеног прописа законскот не придржавају ни бакали ни ликерџије то је општински суд нашао за нужно да их овим путем опомене, да преставу са крчмењем обичног пића и да фабрицирана пића крчме у својим дућанима само на мале чаше, а никакво на пошеће по

кућама. ако не желе да их постигне казна, која је за први пут 100, за други 200, за трећи 400 а за сваки поновљен случај 500 дин.

Од суда општине вароши Београда 15 Јануара 1887 год. ЗН. 1344 — 1886 г.

## КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

Изашла је из штампе

### „ОТАЏБИНА“

свеска за јануар 1787

с оваком садрживом.

1. Српска и Вугарска војска, један разговор у штабу моравске дивизије. Из дневника једног резервног официра. — од Владана Ђорђевића.
2. Пловдивска буна, одломак из дела Спире Гоцчевића. „Вугарска и Источна Румебија.
3. Чини. слика из сеоског живота, од Јанка М. Веселиновића.
4. Ђараџорђе и Аустрија, један прилог за историју спољне политике нове српске државе.
5. Вереници, приоветка Александра Манџона.
6. Какав устав треба краљевини Србији.
7. Дух и осећање народа у Србији, психолошка студија од професора В. Карића.
8. Политички преглед.
9. Просветни преглед. Паши најновији зваоци у просвети. од професора Ј. Миодраговића.
10. Књижевни преглед Сlike из „сеоског живота“ Јанка М. Веселиновића — критика доктора Милана Јова новћа.
10. Позоришни преглед. Гетеов „Фауст“ на српској позорници — Гостовање гђе Ружићке-Штроци, од Т. Ст. Вилоског б) „Нарџиз“ Брихотелов. Референт Др Ј. Илија.

## БРАНИЧ

Цга свеска. Садржај: Издавање политичких криваца од Мил. Ст. Марковића

Критичке напомене уз опредељаје нашега грађ. зак. „стварима“ I. Збирне ствари, од Г. Гершлфа.

Крађа, уломак из енглеск. кави. права од Ј. Ђ. Авакумовића.

Поглед на стање наших казнених завода за 1883 — 1884 — 1885. Од Мил. М. Жујовића

Брак, од Н. Капетановића.

Из суднице. Застарели поврат сачињава особито оте. јавну околност.

Листак: Бели-Мехмед кнез од Заплања, од Алексе С. Јовановића.

Правила о удружењу јавних правозаступника у Преглед српско-хрватске правничке књижевности у 1886 години

Позив напред лату.